

Вакцинація дітей: відповідаємо на запитання батьків

Факти про вакцинацію

Понад 200 років тому англійський лікар Едвард Дженнер (Edward Jenner) вперше зробив щеплення дитині проти натуральної віспи. Це стало поштовхом для розвитку імунопрофілактики. У країнах, де проводили обов'язкові щеплення від натуральної віспи, захворюваність і смертність знизилися до мінімуму. Уже в 1980 році Всесвітня організація охорони здоров'я оголосила про ліквідацію натуральної віспи у світі.

Припинення щеплень проти кашлюку зумовило в 1974 році у Великобританії епідемію. За статистичними даними, понад 100 тис. осіб захворіли, а 36 — померли. В Японії зменшення кількості щеплених із 70% до 30% призвело до збільшення кількості хворих з 393 у 1974 році до 3200 у 1979 році.

У світі завдяки вакцинації захворюваність на поліомієліт знизилася на 99%. Він залишається ендемічним лише в трьох країнах світу — Нігерії, Пакистані та Афганістані. Зменшилася кількість зареєстрованих летальних випадків від кору. У багатьох країнах, що розвиваються, використали правець новонароджених.

Чи є ефективніший за вакцинацію засіб захисту від інфекційних захворювань

Ні, немає. Ризик спалахів інфекційних захворювань буде мінімальним, якщо кількість щеплених дітей становитиме 90-95%. Такий відсоток формує «колективний імунітет», що запобігатиме поширенню інфекційних захворювань. Коли кількість щеплених незначна, ризикують захворіти не лише діти, а й дорослі. Цей факт перевірений часом, адже є захворювання, на які не хворіють завдяки тому, що вже багато поколінь вакцинували від них.

Якщо відмінити вакцинацію, рідкісні або зниклі захворювань поширюватимуться знову. Саме вакцинація дає змогу сформувати в дитини імунітет, без якого вона ризикуює захворіти за першого ж контакту з інфекціями.

Чи можна вакцинувати дітей із хронічними захворюваннями

Так, можна. Дітей із хронічними захворюваннями слід захищати передусім. Адже супутні захворювання можуть погіршити перебіг основного. Також у таких дітей інфекційні захворювання або їх ускладнення протікають значно тяжче.

Відповідно до Календаря профілактичних щеплень в Україні, діти з хронічними захворюваннями належать до групи ризику. Для таких дітей Календарем передбачено додаткові щеплення за станом здоров'я.

Наприклад, дітей, хворих на цукровий діабет першого типу або бронхіальну астму, слід вакцинувати від пневмококової інфекції, що спричиняє пневмонію, менінгіт, отит тощо. Дітей із хронічними захворюваннями печінки — від гепатиту А.

Чому діти, які були щеплені, все одно хворіють

Вакцинація безпечніша, ніж захворювання, лише тому, що вакцина містить ослаблений, вбитий збудник або його частки. У кожної дитини організм порізному реагує на щеплення. Іноді він формується частково або не формується взагалі. Тож щеплена дитина може захворіти, але захворювання матиме легший перебіг чи не матиме тяжких ускладнень.

Як реагує організм дитини на щеплення

Формує адекватну імунну відповідь Так, імунна система дитини реагує на сторонні мікроорганізми й виробляє антитіла одночасно до кількох збудників. Якщо згодом організм дитини ще раз зіткнеться зі збудником, в її організмі вже сформується достатній рівень антитіл, які запобігатимуть захворюванню.

У разі природного контакту зі збудником імунній системі дитини доведеться реагувати на більшу кількість сторонніх агентів, ніж у разі вакцинації.

Наприклад, у разі захворювання на гепатит В, імунна система нещепленої дитини вироблятиме антитіла проти чотирьох сторонніх білків вірусу. У разі вакцинації її організму доведеться формувати антитіла лише до одного антигена, що забезпечить ефективний захист від захворювання.

Чи спричиняє вакцинація в дітей аутизм

Ні, це хибна думка. Вона поширилася серед батьків і медичних працівників після публікації в 1998 році статті англійського лікаря Ендрю Уейкфілда (Andrew Wakefield) про зв'язок вакцинації проти кору, краснухи, паротиту та аутизмом. Через кілька років після цієї публікації Центр контролю та профілактики захворювань у США, медичний інститут Національної академії наук Великобританії і Британська національна служба охорони здоров'я спростували зв'язок між розвитком аутизму і вакцинацією. Тим паче, що аутизм — це генетично зумовлене захворювання. Прояв його симптомів лише збігається в часі з вакцинацією проти кору, паротиту та краснухи.

Чи можна одночасно робити дитині кілька щеплень

Так, можна. На дитину впливає значно більше антигенів унаслідок захворювання на ангіну, ніж від кількох щеплень одночасно.

Таке вакцинування заощаджує час і гроші, зменшує кількість відвідувань поліклініки. До того ж так легше дотримуватися Календаря профілактичних щеплень в Україні.

Наприклад, щеплення одночасно від кору, епідемічного паротиту і краснухи, скорочує кількість ін'єкцій, а отже зменшує больові відчуття.